

## No grupas līdz komandai <sup>1</sup>

*Pirms grupu var saukt jeb tā kļūst par efektīvu komandu, tā piedzīvo vairākas fāzes.*

N.p.k.	Attīstības fāze	Raksturīgās iezīmes
1.	Iepazīšanās "Citu definēšana"	Šajā fāzē cilvēki meklē līdzības un atšķirības starp "es" un "citi". Grupa virzās uz attiecībām starp diviem dalībniekiem, kuras balstās uz personisko līdzību. Mainās attieksme pret grupas vadītāju. Šajā fāzē cilvēki sāk aktīvāk ieklausīties cits citā, vairāk ieklausās sev līdzīgos.  Dažkārt: "Neredzam patīkamo cilvēku ēnas puses."; "Neredzam nepatīkamo cilvēku labās puses."
2.	Vētrošanās "Interese par varu"	Šajā fāzē grupas locekļi galveno uzmanību pievērš tiem cilvēkiem, kuri nelīdzinās viņiem. Rodas jautājumi par ietekmi grupā. Divattiecības kļūst mazāk nozīmīgas, jo priekšplānā izvirzās jautājums par to, kā mani uztver, pieņem, atzīst citi grupas dalībnieki. Šajā fāzē komandas locekļi tik tālu sastrādājušies, ka var iztikt bez vadītāja. Mazinās atkarība no vadības, komandas locekļi ir ieguvuši pieredzi, ka ikviens dalībnieks komandā var būt arī viņš pats. Komanda cenšas veco no varas atkarīgo struktūru aizstāt ar citu, kas būtu vairāk tendēta uz komandas kopīgu atbildību par uzdevumiem. Komandas dzīvē norisinās sāpīga cīņa par kompetenci un ietekmi, statusiem, lomām, pienākumiem un atbildību.
3.	Formēšanās "Mēs esam kā komanda"	Komandas locekļi vienojas par <b>kopīgām vērtībām</b> un normām. Mainās attieksme pret komandas vadītāju, tā kļūst saprotoša un draudzīga. Komandas locekļu vidū rodas savstarpējas uzticēšanās un atbildības gaisotne. Attiecības starp cilvēkiem kļūst tik pat svarīgas kā komandas uzdevums.
4.	Darbošanās "Mēs esam cits citam"	Komanda pārvēršas par īstu mērķtiecīgu cilvēku kopību. Visi komandas locekļi ir patiesi ieinteresēti uzdevumu izpildē un mērķu sasniegšanā. Attieksme pret vadītāju un organizāciju ir ideāla.
5.	Beigšanās "Esam paveikuši"	Komandas dalībnieki vienojas par jaunu kopīgu darbību veikšanu vai dodas prom.

**Komandas darbs** ir kopīga cilvēku grupas darbība, kurā katra persona savas intereses un uzskatus pakļauj vienībai un grupas darbības efektivitātei. (R.A. Skidmore)

**Komanda** ir grupa, kuras dalībnieki strādā ciešā vienotībā, izmantojot darba dalīšanu, kas vislabāk atspoguļo ieguldījumu, kuru kopējā mērķa sasniegšanā var dot katrs atsevišķi.

### Kopīgās iezīmes komandai:

- ✓ Dalībniekiem ir kopīgs mērķis. Grupa ir veidota ar domu par konkrēta rezultāta sasniegšanu (lai gan sākotnēji tas var būt aptuveni definēts).
- ✓ Mērķa sasniegšana prasa, lai dalībnieki sadarbotos un kaut kādā veidā koordinētu savas aktivitātes (t.i., neviens nespēj pats bez palīdzības tikt galā ar šo uzdevumu). (M.R. Belbina)

<sup>1</sup> Grupas dinamikas procesi (Bruce Tuckman) pielāgoti komandas definējumam.

## MANAS KOMANDAS SAJŪTA!

1. Mana sajūta?  
0 | 50% | 100%
2. Mana līdzdalība?  
0 | 50% | 100%
3. Manas lomas un resursu izpratne (no citiem kolēģiem)?  
0 | 50% | 100%
4. Lēmumu pieņemšana (ietekme uz lēmumu – „vara”)?  
0 | 50% | 100%
5. Mana intensitāte (klātesošs, pamanāms, respektējams)?  
0 | 50% | 100%
6. Mana ilgtspēja – rēķināšanās, stratēģiskā un resursu pārvaldīšana?  
0 | 50% | 100%
7. Personiskā atbildība par procesu un rezultātu?  
0 | 50% | 100%
8. Savu resursu (spēju, kompetenču, kvalitāšu) izmantošana?  
0 | 50% | 100%
9. Saspēle komandā (attiecības, mērķi, respekts, skaidrība)?  
0 | 50% | 100%
10. Motivācija un vēlme būt, piederēt un iesaistīties?  
0 | 50% | 100%